

Adaptació en traducció audiovisual

Curs 2011-2012

0. Tema:

La subtitulació i el doblatge

1. Objectius:

Aquesta assignatura es divideix en dues parts, una encaminada a presentar el doblatge i l'altra, la subtitulació. Així, de les dues sessions setmanals de què consta el curs, una serà de doblatge i una de subtitulació. El doblatge incideix en les característiques tècniques i discursives d'aquesta modalitat de traducció. La subtitulació se centra sobretot en l'aspecte dels seus diferents mètodes i tècniques. Es tracta d'una assignatura introductòria on es traduirà de l'anglès, ja que és la llengua predominant dels productes audiovisuals. Les llengües de destinació seran tant el català com el castellà.

2. Competències:

Instrumentals

Comprensió oral del text audiovisual:

- Comprendre de forma global i detallada textos audiovisuals de gèneres diversos.
- Comprendre diferents registres lingüístics.
- Saber detectar i comprendre referents extralingüístics propis de la cultura de partida («culturemes»).
- Capacitat d'activar coneixements textuais i enciclopèdics previs.
- Capacitat d'inferència a partir del context audiovisual.
- Capacitat de detectar dificultats i problemes de traducció i de prendre decisions per a resoldre'ls.

Producció de subtítols i diàlegs doblats en les llengües d'arribada (castellà i català):

- Capacitat d'expressar en llengua d'arribada elements culturals o propis de la cultura o del text d'arribada.
- Capacitat d'elaborar textos d'arribada que segueixen les normes textuais dels subtítols i dels diàlegs doblats.
- Capacitat de reflexió sobre l'excés de literalitat en la traducció.
- Capacitat de valorar la idoneïtat de les diferents estratègies traductores (traducció literal, adaptació...)

Sistèmiques

- Capacitat d'emprar correctament diccionaris monolingües i bilingües.
- Capacitat d'emprar altres instruments d'ajuda (recursos electrònics, textos paral·lels...)
- Capacitat de justificar de manera coherent les decisions adoptades en el procés de traducció.
- Capacitat d'organitzar i planificar el temps de treball.
- Capacitat de treballar individualment i en grup.
- Capacitat d'autoaprenentatge i formació continuada.

3. Continguts:

- Es faran servir films traduïts, doblats i subtitulats, a tall d'exemple.
- Es traduiran fragments i seqüències de films sencers, que es corregiran setmanalment.
- Els fragments seleccionats correspondran als diversos gèneres audiovisuals.

4. Metodologia:

- Sessions de Grup Gran: aquestes sessions es dedicaran a analitzar els trets més pertinents del text audiovisual i les constriccions que imposa cada modalitat (doblatge i subtitulació).
- Sessions de seminari: als seminaris es corregiran les traduccions fetes pels alumnes, i es compararan amb les versions comercials, doblada i subtitulada, que es troben al mercat.
- Una vegada realitzada la traducció de cada unitat didàctica, l'alumne corregirà ell mateix la seva traducció a partir dels comentaris de classe i la

seva comparació amb les versions doblades i subtitulades. Amb tot aquest material (traduccions, correccions i comentaris comparatius) l'alumne elaborarà un portafoli, que haurà de presentar com a complement de la seva nota final (vegeu Avaluació).

- El treball es durà a terme en grup i de manera deductiva, per la qual cosa serà molt important la participació a l'aula. Hi haurà una introducció general a la traducció audiovisual i a la pràctica de traducció mitjançant subtítols.
- Es practican els diferents elements que intervenen en la subtitulació, com ara el pausatge i la síntesi del text traduït.
- Respecte del doblatge, s'estudiaran les característiques que conformen el text audiovisual, tant les tècniques (sincronia visual i labial, ajust, procés de doblatge) com les discursives (versemblança, interactivitat dels diàlegs, i oralitat).

5. Avaluació:

L'avaluació del curs es repartirà entre el treball fet setmanalment, a classe i de forma autònoma, que s'haurà de penjar setmanalment al Moodle de l'assignatura (50%) i un treball, que consistirà a traduir un fragment d'un film, en versió subtitulada i doblada (50%).

Presentació de treball de classe al Moodle:

Cada setmana els alumnes hauran de penjar a Moodle la traducció del fragment treballat a classe, traducció per al doblatge i traducció per a la subtitulació. Un cop corregit aquest fragment a classe, els alumnes hauran de penjar una segona versió revisada, tant del doblatge com de la subtitulació.

Les traduccions s'hauran de penjar a la carpeta corresponent (p.ex. Doblatge Reservoir Dogs), amb el títol COGNOM1.COGNOM2.NOMPEL.LICULA1. per a la primera versió, i COGNOM1.COGNOM2 NOMPEL.LICULA2, per a la segona versió.

Les traduccions es poden fer en parella. En aquest cas, cada alumne haurà de penjar una traducció amb els seus cognoms, i el seu company de treball haurà de penjar la mateixa traducció, però amb els seus cognoms.

Les traduccions només es podran penjar en la setmana corresponent. No s'admetran traduccions fora de termini.

NO S'ADMETRAN E-MAILS ALS PROFESSORS. SI NO S'HA POGUT PRESENTAR UNA TRADUCCIÓ EN EL TERMINI ESTABLERT NO S'ADMETRÀ PER CAP ALTRE MITJÀ. SI ES VOL FER UNA CONSULTA AL PROFESSOR S'HAURÀ DE FER A TRAVÉS DEL FÒRUM DEL MOODLE.

6. Bibliografia:

Gottlieb, Henrik (1997): Subtitles, Translation & Idioms. Tesi. Copenhaguen: Universitat de Copenhaguen.

Izard, Natàlia (1992): La traducció cinematogràfica, Generalitat de Catalunya, Centre d'Investigació de la Comunicació.

Chaume, Frederic (2003): Doblage i subtitulació per a la TV, Eumo Editorial, Vic

De Linde, Z. i Kay, N. (1999): The semiotics of Subtitling. Manchester: St. Jerome

Diaz Cintas J, Remael A. (2007), Audiovisual Translation: Subtitling, Manchester, St Jerome